

Richter № 46 (6.7)
DISSERTATIO MEDICA

DE
INFANTICIDIO
IN ARTIS OBSTETRICIAE
EXERCITIO NON SEMPER EVITABILI.

QVAM
CONSENTIENTE
GRATIOSO MEDICORVM ORDINE
PRO GRADV DOCTORIS

DIE XXX. MART. MDCCXCIL

H. L. Q. C.

AD DISCEPTANDVM PROPONIT ✓

CHRISTIANVS FRIDERICVS RICHTER

ZITTAV. LVSAT.
MEDICINAE BACCALAVREVS.

LIPSIAE LIBRARY
EX OFFICINA SOMMERIA. 40
*Surgeon General's Library
Washington D.C.*

MAGNIFICIS, ILLVSTRBVS, EXCELLENTISSIMIS,
EXPERIENTISSIMIS, AMPLISSIMIS.

IOANNI CAROLO GEHLER

PHILOSOPH. ET MEDIC. DOCT. THERAP. P. P. O.
FACVLTAT. MED. DECANO, ACAD. DECEMV. COLLEG.
MAJ. ET MIN. PRINCIP. COLL. H. TEMP. PRAEPOS.
MAGNO SOCIET. OEGON. LIPS. MEMBR. HONOR.
CIVITAT. LIPS. FOLIATRO ETC.

CAROLO CHRISTIANO KRAVSE

PHIL. ET MED. DOCT. ANAT. ET CHIR. P. P. E.
FACVLTAT. MED. ET COLL. PRINC. MIN. SENIORI
HVIVSQVE H. T. PRAEPOSITO.

IOANNI GOTTLLOB HAASE

PHIL. ET MED. DOCT. ANAT. ET CHIRVRG. P. P. O.
FACVLT. MED. ASSESS. SOCIETAT. REG. GOETTING.
CORRESP. ET OECONOM. LIPS. SODALI.

ERNESTO PLATNER

PHIL. ET MED. DOCT. PHYSIOL. P. P. O. FACVLTAT.
MED. ASSESS. ACAD. DECEMV. COLLEG. MAJ. PRINC.
COLLEG. NATION. SAXON. SENIORI ET SOCIETAT.
OECON. LIPS. SODALI.

ADAMO MICHAELI BIRKHOLZ

PHIL. ET MED. DOCT. FACVLT. MEDICAE ASSESS.
COLLEG. MAJ. PRINCIP. SODALI.

IOANNI EHRENFRIED POHL

PHIL. ET. MED. DOCT. SERENISS. PRINC. ELECT.
SAXON. CONSIL. AVL. ET ARCHIATRO PATHOL.
P. P. O. FACVLT. MED. ASSESS. ACAD. NAT.
CVRIOS. ET OECON. LIPS. SODALI.

CHRISTIANO FRIDERICO LVDWIG

PHIL. ET MED. DOCT. PATHOL. P. P. O. SVBSTIT.
HISTOR. NATVRAL. P. P. E. FACVLT. MED. ASSESS.
PRAEFECTVR. LIPS. PHYS. PROVINC. ACAD. NATVR.
CVRIOS. SOCIETATT. OECON. LIPS. NATVR. CVRIOS.
BEROL. ET HALENS. SODALI, SOCIETT. R. SCIENT.
MONSPÉL. AGRICVLTVRAE PARIS. MED. TVRIC.
ET MVSEI PARIS. CORRESP.

ERNESTO BENIAMIN GOTTLIEB HEBENSTREIT

PHIL. ET MED. DOCT. P. P. EXTR. FACVLT. MED.
ASSESS. ADIVNCT. SOCIETATT. OECON. LIPS. ET
NATVR. CVRIOS. HALENS. SODALI, SOCIETT. REG.
GOTTINGENS. AGRICVLT. PARIS. ET MVSEI
PARIS. CORRESP.

JOANNI CHRISTIANO

HASCE STVDIORVM ACADEMICORVM
PRIMITIAS

PIA DEVOTAQUE MENTE

D. D. D.

A V C T O R.

Qui

Qui cogitauerit, quam difficile sit, artem obstetriciam
probe ediscere, quam longe difficilius eandem
dextre et cum laude facere, is, puto, haud mirabitur, per-
paucos vitro huius artis studio sese totos deuouere, pluri-
mos immensis paene difficultatibus absterritos eam vix a li-
mine salutare. Accedit et hoc, neminem facile tam firma
prosperaque valetudine frui, quin obstetriciae artis exercitio
subinde in vitae discrimen adducatur, neminemque, quantu-
mis habilis peritusque eius artis sit, obtrectatorum
calumnias et inuidiam effugere posse. Quis enim est, qui
nesciat, dummodo summis tantum labris degustauerit artis
obstetriciae elementa, quam difficilis ut plurimum sit fo-
etus vel quacunque parte praeuia immobiliter haerentis
vel ob tumida manuue praepostera rudique obstetricis
fauciata mulieris genitalia, vel denique ob cunctationem
et diuturnam moram arctius inclusi versio? quantaque
nonnunquam, si foetus integer in lucem edi nequit, ob-
stetricantis medici sanitati quin eius vitae pericula mine-
tur singularum foetus partium prolapsarum impactarum-
ve excisio ant capitis in deformata arcta que pelui impacti
perforatio atque extractio? Silentio praetereo insignem tae-
dioque plenum laborem, quem impendere rudis obstetri-

A

cum

cum turbae institutioni medicus obstetricius cogitur; neque illum animi sensum, ingratum omnino atque molestum, commemorabo, quo afficitur obstetricans detectis grauissimis, neque facile condonandis, obstetricum in ope, parturientibus praestita, commissis erroribus; nihil addam de viliori ac sane exigua laborum molestissimum remuneratione; quae omnia certe sunt eiusmodi, ut haud incongrue mireris, esse adhuc aliquos, qui arti tam ingratae operam dare sustineant. Inhorrescunt multi artis ignari, sicuti alicuius obstetriciae operationis mentio iniicitur, parumque abest, quin detestentur ferociam medici obstetricii, quem putant saepe praeter necessitatem aut laniandi cupiditate incensum, carnificem agere nouaque miserarum feminarum suppicia excogitare, vel periculi faciundi causa in viuae matris foetusque viscera saevire. Atque hoc, proh dolor! verum est, multisque adhuc medicorum in foro versantium relationibus et decisionibus demonstratur, aliquos esse, imo multos, in quos haec opprobria non immerito coniificantur, quique, siue festinanter id faciant, siue genuinae artis prorsus ignari sint, siue denique omnem humanitatis sensum deposuerint, protinus, ut ad parturientes accersuntur, praeter omnem necessitatem vncis, cultris terebrisque matres et infantes dilaniant. Illud autem plane ferendum non est, istorum hominum facinora aliis exprobrari peritioribus, qui inexpugnabili necessitate coacti ferro operantur. Attamen utilissimum est, nec satis commendandum preecepsum: medicos et chirurgos non modo non imprudentes ac feroce esse, verum etiam, ne videri quidem oportere. Quod tum maxime tenendum est, si matris pariter ac infantis vita periclitari videtur, ne imprudenter quidquam moliendo arti, famae ac conscientiae nostrae noceamus.

Difficil-

Difficillimum autem est omnem culpam effugere, si ob insignem capitis foetus molem, vel ob angustissimum peluis maternae distortae et deformis spatum, vel denique ob consumtas paene matris vires vitales, neque foetus integer salua matre in lucem protrahi, neque mater, nisi disfecto foetu seruari, neque partus negotium sine summa vtriusque pernicie diutius soli naturae committi potest. Quidcunque enim agere decreueris, aut foetum, aut matrem perire tantum non semper necesse est, hoc autem incertum est, an vnius morte vitam alterius redempturus sis.

§. I.

Sed ne in recensendis difficultatibus in artis exercitio obuenientibus illam partus difficilis causam omittam, quae paragomphosis dicitur; necesse est, ut nonnullas animaduersiones, ad hanc spectantes, addam. Si nempe caput foetus vel ad ossa pubis vel ad ischia matris tantopere adpressum est, ut impactum firmiter haereat, paragomphosis hoc situs vitium vocatur; cuius varios gradus esse experientia docet. Alias enim caput, eo, ut plerumque solet, modo de pelui descendit, alias oblique imminet, alias ipsis peluis osseae angustiis, alias genitalium externorum tumore alioue graui vitio retinetur. Accidit etiam, ut ipsum foetus viui caput ob diuturnam in claustris maternis moram immaniter intumescat, sibique viam praecludat. Vnde facile intelligitur, paragomphoseos euentum pro diuersis eius causis varium esse posse. Equidem omissis caeteris huius vitii generibus, quae vel parum difficultatis habent, vel a meo proposito aliena sunt, illud tantum attingam, quod nullam instantis partus feliciter terminandi spem relinquit, nisi vel ventre feminae

inciso, vel dissecta pubis cartilagine, vel crano dissecto, cerebroque exento foetus protrahatur. Ego vero non ignoro, inter recentiores artis magistros esse nonnullos, qui veram paragomphosin accidere negent, nisi obstetricis vel culpa, vel negligentia illa fiat. Scilicet haud incongrue illi monent, caput foetus, quod plerumque maiore suo diametro in ampliorem seu transuersam pelvis lineam incidat, inter duo tantum pelvis puncta e regione sibi opposita immobiliter haerere posse, v. c. inter pubem et ossis sacri promontorium, atque tum facili negotio protrahi posse, praesertim si in superiori pelvis apertura retineatur. In his sane nihil est, quod veritati repugnet, sed rarum est, medici obstetricii operam satis tempestive postulari, longe frequentius, eum tum demum aduocari, cum caput foetus iam insigniter tumidum a matris genitalibus inflammatis, tumefactis vel adeo gangraena corruptis tam arcte continetur, ut fere impossibile sit unum saltem digitum intromittere. Vtunque autem ista se habeant, hoc tamen neminem negare puto, paragomphosin, siue vera sit et absoluta, siue ab initio in duobus tantum punctis fiat, difficillimum esse partus obstaculum, quod non nisi efficacissimis artis adminiculis superari possit.

§. 2.

Quodsi igitur vel ob insignem capitis infantilis molem, vel ob nimiam pelvis osseae maternae angustiam, vel ob alias matris conditiones, v. c. partium vel internarum vel externarum tumorem, laesiones, gangraenam, parturientis conuulsiones, praegressam haemorrhagiam etc. neque forcipibus neque aliis enchirisibus quidquam profici poterit, inter haec tria modo optio datur; sectionem

sectionem nimirum caesaream, Synchondrotomen et capitis foetus perforationem. De his artis auxiliis diuersae sunt auctorum sententiae; aliis sectionem caesaream, aliis Synchondrotomiam, aliis capitis foetus perforationem commendantibus. Atque inter hos etiam dissensio est, qui foetum, exento cerebro, vncis protrahi volunt; longe plures enim id fieri debere negant, nisi foetu antea mortuo; reliqui autem neglecta mortis expectatione foetum, si seruari nequeat, trucidari, quam matrem in extremum periculum adduci malunt. Habent hi omnes argumenta, quibus suam sententiam exornent atque propugnent; et neminem esse existimo, quin videat, caesaream sectionem et Synchondrotomiam sua commoda habere: neque caput foetus festinanter ferro perfodiendum esse, dum tuto absque matris discrimine eius mortem expectare liceat. Mihi autem propositum est, hac scriptiuncula ostendere, tristem illam necessitatem vere subinde incidere, quae, nulla alia spe relictâ, foetum, etiam viuum, vita priuari iubeat.

§. 3.

Dixi autem, multos artis obstetriciae magistros suadere ac sedulo commendare; expectandam esse foetus ipsius mortem, ne forte viuum adhuc et vegetum trucidemus. — Sed aegre definiri atque rite cognosci potest foetus mors, et tempus in quod illa incidit, quia 1) foetus exanimis videri potest, etiamsi adhuc viuit et vice versa 2) mortuus esse potest, licet viuum vegetumque illum existimauerimus. Et si vel maxime 3) de foetus vita certi simus, quaedam tamen matris conditiones v. c. haemorrhagia insignis etc. summum ac certe tantum periculum

culum matri minitari possunt, vt partus, quoconque modo fiat, nulla ratione procrastinari debeat. Quid? quod 4) obstetricans medicus, qui rebus sic stantibus, foetus mortem placide expectat, nihil agendo, eodem modo quam ille, qui ferro velpugione caput perfodit, arte sua mortis foetus auctor est. Vterque igitur infantem, quem seruare haud poterat, necesse videatur. — Aiunt quidem, mortem foetus expectandam esse. Igitur ineuitabilem esse fatentur, hoc tamen aesse suo consilio volunt, scilicet vt per vnam alteramue horum diutius vita foetui seruetur, qua tamen, in tantis vteri materni angustiis pressus vndique et conquassatus, frui omnino nequit! Quod vero obiciunt, infantem perforato cranio viuum adhuc ex vtero protrahi posse, planctuque miserabili tortoris sui chirurgi atrocem crudelitatem subinde testari, id quidem magis ad commouendum animum effectum, quam veritati consentaneuni est. Nam fieri omnino non potest, vt foetus, execto cerebro, viuus in lucem prodeat. Neque satis video, quomodo in ea, de qua nunc disputamus, rerum conditione mortem foetus expectare possimus cum certa eius indicia vere nulla habeamus. Varia quidem, quae huc faciunt, signa ab auctoribus recensentur, nempe: α) Foetus motus in vtero prorsus cessans, β) arteriarum vel in foetus membris, vel in fonticulis, vel denique in funiculo quies: γ) Cuticulae a cute facilis secessio, δ) Putredo, ε) Praeviarum partium flacciditas rugosa, tum maxime manifesta, si paulo antea illae duriores tensaeque fuerant: ζ) Meconii effluxus.

At facile ostendi potest, inter haec signa nullum esse, cuius praesentia mortem, absentia vitam foetus constanter et indubitanter indicet. Nam, quae primo loco
 comme-

cominmemoratur motus omnis in foetu cessatio, ea parum valet ad mortem declarandam. Scilicet quotidiana experientia persuademur, motum omnem in ultimo partus momento prorsus desicere, praeprius, si caput in pelvis aperiuram dolorum vi intrusum immobile haeret, omnisque amnii liquor iampridem effluxit. Praeterea tanta saepenumero est mulierum, primipararum maxime, ignorantia, ut frustra scisciteris, an motum infantis sentiant. Aliae malitiose et consulto perceptum motum dissimulant, aliae vel experientia pristina edoctae, vel adstantium promissione persuasae sperant, fore, ut medicus, foetum, quem putat exanimem, sine mora, quovis id modo fieri possit, extrahat, seque molestis partus cruciatibus exsoluat; atque hae quidem, cum omni labore nihil profici vident, foetum necari, quam ipsae vitae disserimen subire malunt. Alterum vero foetus in utero mortui signum, arteriarum nempe in cranii fonticulis, in membris et umbilico quietem neque dijudicari semper posse, neque, si posset, certum ac indubitatum mortis praebere indicium, nemo non fatebitur, qui artem obstetriciam exercet. Nam digitis tangi nequit arteriarum pulsus, vita foetus adhuc forte superstite, si is in arctissima pelvi compressus, non capite, neque umbilico, sed aliis corporis sui partibus haeret, vel, si arteriae in angusto loco compressae silent; vel denique, si umbilicalis funiculus praepinguis est aut aquae in eius cellulas effusae copia nimium intumescit. Haud raro etiam fieri potest, ut medicus pulsum foetus se percepisse falso existimet, suarum ipsius arteriarum in digitis micatu deceptus. Multi denique artis nostrae doctores testantur, se viuos partus, in quorum umbilicali funiculo pulsus arteriarum prorsus desierat, subinde protraxisse.

Cuti-

Cuticulae autem in foetu a subiacente cute facilis secessio vel abrasio ad certa mortis indicia referri nequit. Nemo enim nescit, varia subinde exanthematum genera foetum in utero adhuc inclusum, infestare posse; etiam varios in eius superficie abscessus *) nasci posse, denique fortuito casu et vi foris illata cutim lacerari, quod maxime fieri solet agrestium obstetricum rudi opera, quae saepenumero scabris callosisque manibus et sordidorum vnguium acie tum feminarum uterum, tum foetus partes obuias misere vellicant, lacerant ac dilaniabant, quo facto cuticulam abscedere necessum est. Quapropter non minor, qui fiat, ut interdum abrasae epidermidis frustula adhaereant digitis explorantibus. Ut nihil dicam de exigua, (exceptis artibus praeviis, vel toto ex uteri cauitate ad caput usque extracto corpore) superficie, quae ut plurimum in male conformata atque angusta pelui exploranti manui sese offert, quamque circumductis digitis facile disquirere operatori licet.

De putredine autem, quamvis certum sit, eam, ubi foetum inuasit, huius mortem certo significare, difficile tamen plerumque est, iudicium ferre, an vere illa adsit, an adesse tantum videatur. Nam, qui vulgo pro eius signo habetur cadaverosus halitus ex puerperae pudendis prodiens, is multum abest, ut semper mortai foetus putredini tribui possit, cum nonnunquam ab interno

*) Nuperrime explorans capitis sat magni atque incuneati situm, in altero eius bregmate talem abscessum, nimia capitis compressione disruptum, pusque multum profundentem, nec non plures cuticulae pure resolutae ac depravatae particulas digitis explorantibus adglutinatas deprehendi. Nihilo tamen secius viuam prolem forcipe extraxi.

interno quodam partium muliebrium vicio, frequentius autem a sanguine ibi collecto et diuturniori mora corrupto pendeat, foetu ipso adhuc saluo et vegeto *). Neque vero fusi vel nigrescentis humoris ex vulva defluxus foetus putridi, adeoque emortui, sat fidum indicium subministrat, cum idem a sanguine, vel a meconio, viuo adhuc foetu excreto, accidere possit. Digitis autem putredinem dignoscere et de eius praesentia carnium foetus, emortuarum et mollitie sua paene diffluentium, attacu certiorem fieri, admodum difficile est, ne dicam impossibile in tanta, quam posuimus, peluis maternae arctitudine. Quamquam igitur WRISBERGIUS et LAEGERUS bene de arte obstetricia meruerunt, collectis expositisque signis iis omnibus, quibus putredo foetus in utero cognoscitur; dubito tamen, an ea in tali casu, qualem supra depinximus, sine omni erroris periculo inuestigari atque intelligi possint. Praecipue autem considerandum est, putredinem non protinus, ut foetus extinctus est, sese euidentissimis signis manifestare, sed lento gradu illam ingruere; ideoque, si eam expectare velis, ut de infantis morte certo tibi constet, fieri facillime posse, ut mulier parturiens, dum cunctaris otiosumque spectatorem agis, tot tantisque malis oppressa, animam reddat.

Flaccida autem et fere emarcida partium foetus præviarum mollities pro certo mortis signo eo minus haberi potest, quo magis notum est, eam plerumque in ea par-

*) Vidi viuum puerum nasci, cum horrendus foetor ex mulieris sinu ante proruperat, quem postea ab uteri exulceratione ortum esse constituit.

tus conditione, quae infantem ob nimiam peluis angustiam, per genitalia viuum progredi haud sinit, ob minorum corpusculi portionem, digitis palpabilem, apte discerni non posse. Praeterea non desunt exempla, quae edoceant, infantem, cuius tota superficies mollis et rugosa est, viuum subinde edi posse. His adde; partem foetus casu quounque antea tumefactam collabi marcidamque fieri posse. Interim non nego, maiorem superstitis vitae spem facere partes foetus praeuias tumentes, elasticas et multo sanguine repletas, quam flaccidas marcidasque. Denique eos etiam vehementer errasse, qui foetus in utero haerentis meconium effluens ut certissimum mortis signum depraedicarunt, ex diuersis clarissimorum virorum scriptis liquet, et quotidiana experientia comprobatur. Itaque sedulo inculcandum esse arbitramur obstetricibus, ne foetum, cuius meconium effluxerit, statim pro mortuo habeant, sed potius prouidam curam adhibeant omniqe studio allaborent, ut eius vitae parcant.

Caetera vero minus certa mortis signa omitto, v. c.
 diuersi infantis situs explorationem, temporis ab incepto partus negotio vsque ad medici aduentum elapsi computationem, caussarum dein vel a matris diaetae vitiis, vel ab externa quavis iniuria in foetum turpiter illata pendentium scrutinium, etc. ex quibus omnibus nunquam aliquid harriolari, nihil autem decernere licet, cum ut plurimum ex sola relatione seminarum innoteſcant, quarum fides ob summam ignorantiam, vel socordiam, vel adeo malitiam admodum suspecta est. — In tanta igitur signorum vitae ac mortis incertitudine neminem facile fore existimo, quin sibi persuadeat, in eo foetus situ, qui viuum illum in

in lucem edi plane non permittit, medicum non semper sine certissimo matris mortis periculo foetus mortem expectando, cunctari et a capitis perforatione abstinere posse.

§. 4.

Aiunt alii: perforationi praferendas esse et sectionem caesaream, et synchondrotomiam. At nunquam impune adhibebis alter utram operationem: si 1) ob nimiam haemorrhagiam praegressam matris vires nimis exhaustae sunt. 2) Raro praeterea parturientes has operationes admittunt; neque si illas admiserint, 3) ab omni vitae periculo immunes ac liberae sunt. 4) Incertum insuper est atque dubium, an huius vel illius exercitio foetus vitam seruaturus sis.

Paucissimae omnino feminae de vita prolis ita sunt sollicitae, ut ipsae mortem oppetere, quam illam necari malint; longe plures autem, cum vident, se exhaustis omnibus artis auxiliis in extremo *vita* discriminis versari, medicum obstetricantem, ut foetum, qui integer nasci nequit, dissecet, implorant atque enixe obtestantur. Inter millenas autem vix unam reperies, quae sectionem caesaream aut synchondrotomiam subire, nedum poscere audeat. Neque vero etiam, si parturiens mulier tam forti intrepidoque animo est, ut cultrum ipsa non reformidet, sectio pubis vel uteri statim fieri potest, vel debet.

Oportet enim medicum ante omnia probe perpendiculariter, an quidquam huic chirurgiae obstat. Ea videlicet non ubique recte et apte adhibetur, immo multa sunt, quae medicum ab ea instituenda absterrere debeant. Anceps enim est, utraque tum uteri grauidi, tum pubis sectio, et plena periculi, quod paucissimae mulieres, eam

passae, euadunt. Ut autem bene cedat, permulta con-
 spirare debent: loci, in quo fiat opportunitas, (nam non
 in quolibet lecto vel cubiculo apte peragi potest), tum,
 quod caput rei est, exquisitum victus et medicamentorum
 regimen, quo sine, chirurgus, licet dexterime secuerit,
 feminam seruatum iri nequicquam sperare potest. At
 nemo est, quin, me etiam non monente, videat, quam
 difficile sit, ne dicam impossibile, haec omnia apud ple-
 rasque feminas illo chirurgiae auxilio indigentes, utpote
 ruri habitantes et pauperimas, procurare. Accedit et hoc,
 saepenumero neminem esse, qui sectionem caesaream vel
 synchondrotomiam facere calleat, et inter medicos obste-
 tricios paucissimos esse huius chirurgiae peritos. Dixi-
 rit fortasse quispiam, ab artis obstetriciae exercitio prorsus
 remouendos esse, qui cultro chirurgico apte vti nesciant.
 At, si huic obtemperandum esset consilio, vereor, ut
 bene cum republica ageretur. Sic enim necessarium foret,
 iis omnibus obstetricio munere interdici, qui, quamvis
 in hac arte dexterimi et exercitatissimi sint, ea chirurgi-
 carum operationum peritia animique constantia ac forti-
 tudine carent, qua ad sectionem vteri grauidi, vel ossium
 pubis discissionem opus est; et in horum locum suffici
 alios eosque paucos, qui in vtraque arte excellunt. Hi
 vero, ut pauci, labori impares forent; frequentissime
 enim incident partus laboriosi et difficiles, artis auxilium
 poscentes; contra (quod generi humano gratulamur)
 sectionis caesareae et synchondrotomes rara omnino est
 necessitas, eaque, vbi occurrit, id in magnis plerumque
 urbibus est, earumque vicinia, vbi chirurgos peritos, qui
 obstetricanti auxilium ferre possint, habemus. Neque
 omittendum esse credo, perpaucos inueniri chirurgos,
 qui in omnibus omnino operationibus eadem manuum
 dexteri-

dexteritate excellant, cum multi sint, qui aliquas tantum operationes docte et subtiliter exercent, prout vel inge-
nio, vel creibriore eas instituendi opportunitate hanc peri-
tiam sibi studiose compararunt. — Quae cum ita sint;
non video, cur eadem venia medicis obstetriciis dene-
ganda sit.

Denique, si nihil aliud est, quod alterutri, de qua
nunc loquimur operationi chirurgicae obstet, hoc tamen
ab illa haud raro deterrere potest, quod videoas, mulie-
rem sanguine iam exhaustam et paene exanimem, vel
morbo graui quocumque laborantem, illi sine certissimae
mortis discrimin'e sustinendae omnino imparem fore.
Quid enim spes vulnus tam amplum tamque horren-
dum, quod ne sane quidem mulier impune passura esset,
in debili corpore, humorumque putredine aliisque vitiis
labefactato, apte ac facile conglutinari iterum posse?

§. 5.

Si igitur nulla ratione parturienti aut eius amicis
sectionem caesaream, summe necessariam, medicus per-
suadere potest, si ipsi dexteritas animique constantia ad eam
perficiendam omnino desunt, aut, si qua alia causa est,
quae hanc chirurgiam prospere cadere haud patiatur;
porro, si sectione synchondrocos tantum ampliari angu-
sta pelvis nequit, quantum ad tantae molis caput extrahe-
ndum sufficiat; in tali pelvis angustia, exhaustis propemo-
dum matris viribus omnibusque frustra tentatis enchi-
rebus, nihil, si quid video, chirurgo, quod faciat, relin-
quitur, nisi foetus viui adhuc capitis perforatio. Durissi-
ma certe necessitas est, quae infantem in ipsa vitae ianua
morti devouet, ut mater salua sit, dum hanc cum illo
simul

simul seruari impossibile est. Nescio autem, an aequiore et tranquilliore animo ferri possit puerperae mors, quae saepissime in ea, quam posui, rerum conditione, procrastinata foetus dissectione accidit, cum cogites, te cunctatione et vitam foetus incertam seruandi studio, matris vitam perdidisse. Quod consilium supra iam recensitum, vehementer quidem probandum est; dummodo semper illi sine noxa obtemperare licitum esset! Etenim, quod officii ratio ipseque humanitatis sensus ab unoquoque medico postulat, ut occidat neminem, quem seruare nequeat, id quidem obstetricanti etiam tenendum est., neque citius truculentas manus insonti foetus capiti inferre debet, quam matris vita, cunctatione mortisque foetus expectatione vehementer periclitatur. Immo vero nihil, ut infanticidii necessitatem declinet, intentatum relinquere, nihil inconsulto et festinanter in grauissima causa decernere vel agere debet. Exemplo sit femina, ruri degens. Ponamus eam per aliquot dies obstetricis imprudentis manibus iam commissam, omnes disperdidisse vires, siue nimia corporis agitatione, siue nimia sanguinis iactura id factum sit; peluum eius capite exitum moliente angustorem esse, vel foetus caput in ipsam ita impactum esse, ut neque forcipis ope, neque alio modo dimoueri vel adeo extrahi queat, sectionem vteri ossiumue pubis impossibilem esse, et, quo magis denique cuntemur, eo certius feminae mortem expectandam esse *). Adde; eam iam plures antehac peperisse infantes viuos, quorum ut marito, ut ipsi reipublicae, illam in viuis supereesse multum interest;

*) Qua cunctatione in tali casu nonnunquam vteri rupturam acciderit posse, nonnunquam vidi. Conf. etiam Excl. Gebleri programm. de vteri in partu rupti therapia Lips. 1784.

interest; infantem autem, quem nunc enixura est, seruari
nullo modo posse, et si seruetur, admodum incertum esse,
an diu luce fruiturus, an per tot vitae tenerrimae et sani-
tatis discrimina ad virilem aetatem peruenturus sit. An-
non queso, pensatis hisce omnibus, iustoque et matris
et foetus vitae pretio statuto, consultius videbitur, foe-
tus mortem, quam ille tamen effugere non potest, accele-
rare, quam otiosa illius commiseratione miseram matrem
in certissimum mortis periculum adducere?

Quorū vero haec omnia? Scilicet ut ostende-
rem, quam arduum sit, in eo parturitionis statu, qui
foetum viuum per genitalia prodire non permittit, con-
silium exemplo ita capere, ut neque puerperae salutem
negligas, neque propriam famam pessundes. Mihi vero,
haec omnia consideranti persuasum est, in tam tristi casu
omnibus adminiculis incassum antea adhibitis, medicum
melius plerumque et publicae saluti, et suae conscientiae
ac famae consulere, si foetus, siue iam mortuus sit, siue
adhuc viuat, caput discindat, quam si puerperam destituat
mortique certae committat, vel operationi subiiciat, quam
neque semper institui posse neque probabilem vitae spem
facere diximus. Nemo tamen putet, me infanticidii cau-
sam agere, aut illa tempora reuocare velle, vbi crudeli ac
immani ausu infantes nascituros dilaniaret, prolapsa eo-
rum brachia amputare, crania perterebrare, cerebra exi-
mere absque ylla et matris et foetus vitae ratione habita
ipsi artis magistri consueverant. Hoc tantum volo, saepe
numero ob magnam peluis ossae angustiam et malam eius
formam, ob nimiam foetus praecipue capitinis eius molem
ac deformitatem aliasque causas medicum obstetricantem
eo adduci posse, ut urgente necessitate coactus et frustra
antea susceptis variis enchirisis matris, quam foetus
vitae

vitae parcere malit! Nam si incassum quicquid ars sua
 habet auxilii, medicus obstetricius impendit, nec ven-
 trem feminae, vel ossa pubis secare licitum est, humanius
 eum agere existimamus, si foetui vitam adimat, quam si
 inutili huius commiseratione eo se adduci patiatur, ut
 matrem, auxilio omni destitutam morti certissimae tradat.
 Evidem, si quid criminis habet huiusmodi infanticidium
 (quod tamen nullum esse puto, cum in foetum, cui omnis
 vitae spes ab ipsa natura aderat est, et matris seruandae
 causa committatur), id non medicis exprobrandum esse puto
 sed magistratibus et legislatoribus. Ab his enim, cum
 reipublicae ciuiumque singulorum saluti prospicere debeant,
 inter alia multa etiam hoc iure meritoque postulatur, ut
 feminas deformes et gibbosas, quarum pelues distortae
 viuos infantes in lucem edi non permittunt, viris nubere
 haud patientur, iisdem iam maritatis et infelici partu foet-
 us capite truncandos enixis, diuortium auctoritate publi-
 ca indicant. Quod nisi faciant, se solos incusare debent,
 quandocunque tristis illa viuos foetus in matris sinu inter-
 ficiendi necessitas incidit, quam crebro incidere non mi-
 rum est, dum nulla lex est, quae feminas puerperio non
 idoneas a coniugio arceat. Quidquid enim faciant me-
 dici, quidquid moneant atque rogent, ut tales mulieres,
 foetus dissectione seruatae, a virorum amplexu dehorten-
 tur, surdis illud auribus dictum est. Optime autem cum
 republica priuatorumque salute ageretur, si caueri posset,
 ne yllae essent feminae, quibus vel matrimonio interdice-
 re, vel nuptis et parturientibus foetus excidio vitam ser-
 vare oporteret. Quis autem est, qui ignoret, hoc impos-
 sibile esse, nisi sexus sequioris educatio et vniuersa vitae
 ratio naturae conuenienter instituatur, animisque feminarum
 damnosa illa vanitas euellatur, qua occoecatae vesti-
 tus

tus lenocinio, ut procis placeant, iunceam gracilitatem affectare, quam foecundae matres esse malunt. Evidem probe video, quam difficile sit, hoc efficere, sed hac ipsa re persuadeor, legibus deformium seminarum matrimonia permittentibus, et perniciose illo formae cultu, qui deformes reddit, non abrogato, tristes illos casus puerperii, foetus truncatione terminandi nunquam defuturos esse.

§. ii. 6.

At, si eiusmodi acciderit infortunium, ut foetum per matris genitalia viuum in lucem prodire plane impossibile sit, medicus obstetricius omnia sedulo circumspicere et pensitare debet. — Et ab initio quidem

1) seminae habitus vultusque conditio perlustranda, pulsus explorandus, elapsi temporis spatium computandum est. Deinde opus est percontari, quae in graviditate vel nuperrime acciderint, quo victu mulier vis sit, an pluries iam pepererit, et viuam prolem semper enixa sit: an facilis parturitio olim fuerit, an difficilis et instrumentis adiunanda: an nunc dolores ad partum iam desierint, an adhuc durent?

2) Medicus rerum statum ipsamque pelvis osseae conditionem ac diametrum, capit is aut aliis partis in utero obviae situm ac magnitudinem, pelvis spatio haud congruentem exploret, vitam aut mortem foetus, quantum id fieri potest, perscrutetur, aliorum impedimentorum vitiorumque, si quae sunt praeter pelvis osseae distorsionem, causas studiose perquirat.

3) Omnes omnino enhireses manibus tum nudis, tum armatis perficiendas, variosque parturientis situs iuvandi partus caussa experiatur, antequam aliud capiat auxilium.

4) Porro, si omnibus artificiis frustra tentatis, nihil se proficere videat, studiose et accurate perpendere debet, quid sibi nunc faciendum sit, utrum sectionem caesaream instituere, an pubis ossa discindere, an denique foetus caput ferramento immisso perfodere praestet. Nam singulae istae operationes sua, quibus commendentur, commoda habent.

5) Ast nihil inuita, et inopinante muliere moliendum est, cum de eius vita et salute nunc agatur. Propterea tum illi, tum cognatis medicus consilium, quod cepit, aperire, eiusque operationis, quam maxime conuenire putat, necessitatem atque utilitatem, non intermissa tamen periculi commemoratione, ostendere debet. Si autem illis, ut sectioni caesareae vel synchondrotomiae mulier se submittat, persuaderi nequit; videndum est,

6) An sine matris periculo mors foetus expectari possit. Quod, si fieri potest, nihil moliendum est. Si autem

7) ex signis, uteri rupturam, vel aliud graue periculum portendentibus constiterit, diuturniorem foetus in utero moram perniciosa fore, de eo, an viuat ille, an iam mortuus sit, nihil amplius folliculum esse oportet, sed, quae necessitas iubet, facere, et caput foetus pertrebrare et cerebro expresso cranium eximere, ita tamen, ut caueatur sedulo, ne mulier, uteri vel alias partis laesione detrimentum capiat.

Appendicis loco descriptionem foetus monstrosi, effigie illustratam, addere liceat. Accersebar anno 1790, mense Julio, in pagum quendam suburbanum ad feminam, cuius ex utero portentum prospicere superstitione obsterici videbatur. Explorato rerum statu inueniebam quidem caput in inferiorem pelvis aperturam ingressum, sed plane singulari forma praeditum. Nesciebam, quid esset prodigi, praesertim cum incredibili foetore cadaue-ro ex utero puerperae spirante, tantum non suffocarer. Tandem sola naturae opera infantem viuum mater enixa est, cuius insolenti horridoque adspectu omnes percellebamur. Tres dies infans vixit, mortuus postmodum ex defectu alimenti, quod, si ori forte instillabatur, mox praefocatus respuebat. Non dubitabam, sub singulari ista corporis externa forma monstrosam latere partium fabricam, praesertim cum deglutitio plane esset impossibilis, digitoque admoto gula cum larynge in communem saccum confluere videretur. Vehementer igitur optabam, ut hoc monstrum cultro anatomico subiicere mihi liceret. At parentes, nescio qua superstitione ducti, dissectionem eius pertinaciter recusabant, nec ullis precibus commoveri poterant, ut cadauer domum asportandum mihi tra-derent. Caeterum puerpera, roganti mihi, an quidquam sinistri sibi, dum uterum ferret, acciderit, respondit, se nullius vel terroris, vel infortunii, vel grauioris animi affectionis, quam passa esset, meminisse, neque praeter consuetudinem aegrotasse, nisi quod subinde in latere dextro dolorem pungentem senserit.

TABULAE EXPLICATIO.

Ostendit faciem anteriorem et externam foetus feminini octimestris, insigniter monstrosi. Notanda sunt in primis

A. Caput, a consueta forma in eo abhorrens, quod

a) suprema eius pars s. capillata admodum depressa erat.

b) Illa loca, vbi in caeteris tubera frontalia deprehenduntur, plana depressoque ac multis fetis obsessa erant.

c) Ex utraque orbita oculorum loco propendebant globi carnosii, sanguinei, admodum sensiles.

d) Naso et e) auribus prorsus carebat, si exceptis forami, nula, quae ibi in conspectum veniebant.

f) Os turpiter hiabat eiusque

- 1) labia tenuia, nimis expansa ab ipso margine inferiori ossium nasi, quae ibi deerant, porrigebantur et in orbe ducta ad marginem maxillae inferioris excurrebant, ita, ut libere paterent,
- 2 — 3) Gingivae et lingua sat magnae, in medio
- 4) profunde usque ad fauces fulcata.

B. Manuum loco erant tubera, cutis colori dissimilia, quarum extrema verrucas quasdam siue excrecentias digitorum formam male mentientes gerebant.

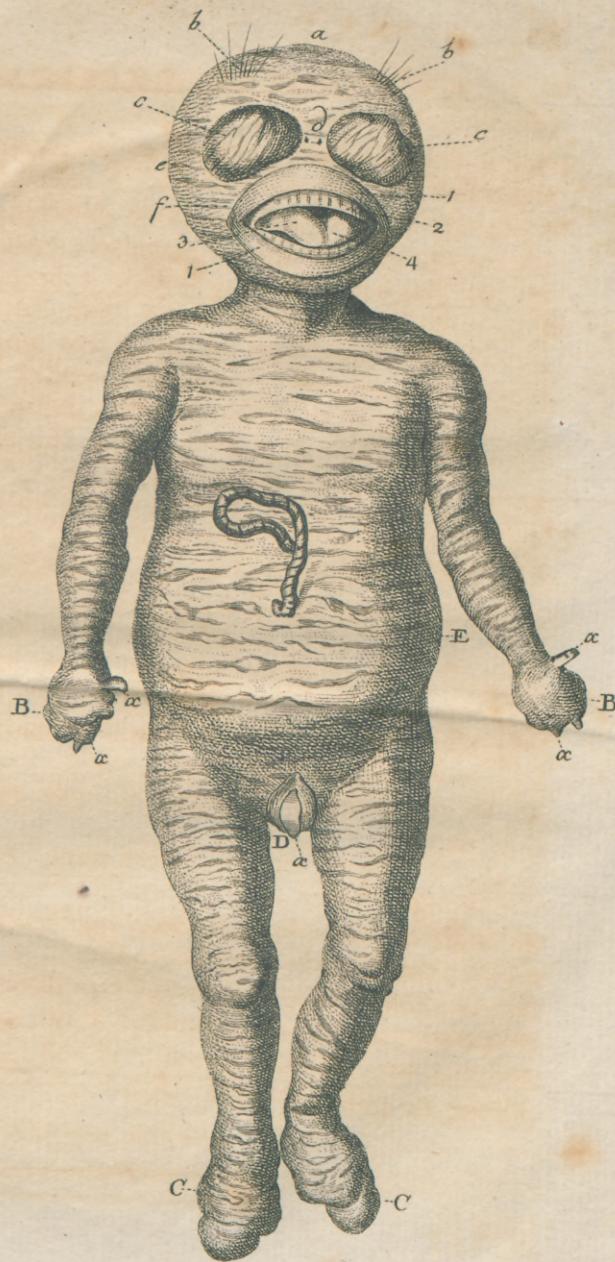
C. Pedum eadem erat forma, exceptis ex crescentiis, quae ibi deerant.

D. Labia pudendi externa reflexa erant, ut hymen a) facilime conspiceretur.

E. Tumidus venter cum funiculo umbilicali putredine exeso. Orificio ani prorsus carebat.

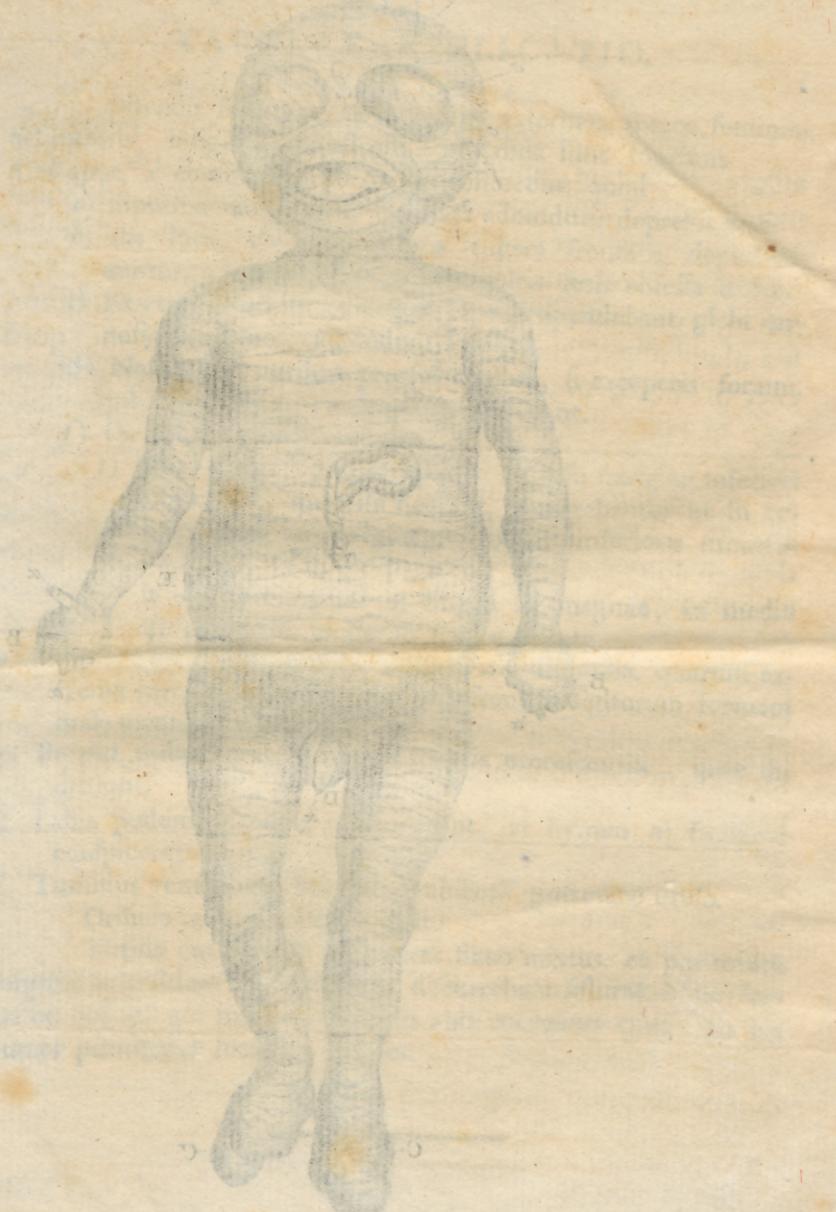
Totius cutis color rufus erat flavo mixtus, et per totam corporis superficiem innumerabiles discurrebant fissurae dispari forma ac colore, qui in aliis ruber in aliis coeruleus erat. Ex his humor purulentus foetidus stillabat.

A

Autor ad Nat: del

G G Endner sc

Med. Hist
W4
L53
1792
R.1